

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzutta 18 - Cena oglasom po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček. račun št. 9-17768 - Poštšina plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale II Gruppo

Leto IV. Štev. 39.

GORICA DNE 29. SEPTEMBRA 1948.

Cena L. 15

Nadnarodna Cerkev in narodni verniki

Neki Slovenec, ki se je udeležil velikanskega kongresa katoliških mladeničev v Rimu, je izjavil, da mu je bilo na kongresu posebno všeč to, da je vladal na tem kongresu in v srcih zbrane mladine pravi nadnaravni in nadnarodni duh navdušenja za božje kraljestvo in za vidnega poglavarja sv. Cerkve sv. očeta. To je bilo posebno izpodbudno za zastopnike več kot tridesetih narodov, ki so se udeležili kot gostje tega nad vse uspelega shoda.

Kakor nam je zoprno, ako se katoliški ljudje drugih narodov na verskih sestankih ali celo v cerkvi dajo zapeljati od pretiranih narodnih poudarkov, tako bi se tudi katoliški verniki drugih narodov nad nami zgrajali, ako bi ob takih prilikah govorili o narodnih vrednotah kot o naših najvišjih svetinjah. Tako lahko rečemo, da nam vsem krščansko vzgojena vest pravi, da ni prav, ako narodno prepričanje in vse drugo, kar je z narodnostjo v zvezi, tako poveljujemo, kakor da bi nad narodnimi dobrinami in koristmi ne bilo nobenih višjih.

Naj nam bo torej dovoljeno, da povemo nekaj misli o odnošajih naše Cerkve in o odnošajih katoliških vernikov do narodnosti.

Odnošaji Cerkve do narodnosti

Katoliška Cerkev ni ne narodna ne mednarodna, ker ni zrasla iz kakega naroda in ni le njemu namenjena, pa tudi nima izvora v kakem mednarodnem dogovoru in zato tudi nima nobene mednarodne oblasti odločujoče besede v njej. Katoliška Cerkev je nadnaravna in nadnarodna Kristusova, torej božja ustanova, ki ima to nalogo, da po svojih predstavnikih vse narode brez razlike in s čim uspešnejšimi sredstvi vodi k zveličanju. Vsi narodi imajo od Boga enako pravico, da jim predstavniki Cerkve posredujejo zaklade resnice in nudijo sredstva milosti, ki so jim v blagor duš poverjena. Gorje bi bilo

višjim in nižjim predstavnikom Cerkve, ako bi narodom ovirali dostop k studencem zveličanja, ki so v Cerkev, z narodnimi zavesami, prepadi, zidovi in katerimi koli ovirani svetnega značaja. Če je to zelo pogubno in pregrešno za svetne vlade in ustanove, koliko bolj neodpustljivo bi bilo to za tiste, ki jih je Bog postavil, da skrbijo za rast Cerkve po vsem svetu in za gorečo hojo vseh narodov vsega sveta za Kristusom.

Sedanjí sv. oče zelo poudarja nadnarodnost Cerkve in odločno hoče, naj se spoštujejo jezik in vsi tisti običaji narodov, ki niso v nasprotju z vero in npravnostjo naše vere, pa jih ljudje tako visoko cenijo, da bi jim bilo življenje v Cerkev grenko, ako bi jih kakih njenih služabniki prezirali, zaničevali, ovirali in zatirali.

Zato moramo prištevati zatiranje jezika kakega ljudstva v Cerkev, četudi morda pod pritiskom kake nasilne vlade, ki se brez vsake tozadevne pravice vmešava v cerkvene zadeve, za eno največjih nesreč Katoliške Cerkve. Silno bi si obtežili vest pred Bogom in Cerkvijo tudi tisti, ki bi kakor koli delali na to, da se narodom vsiljuje dušni pastirji, ki ne znajo njihovega jezika, ali bi se kakor koli ovirala izobrazba in vzgoja takih duhovnikov, ki bi obvladali jezik ljudstva, med katerim bodo delovali.

Naj svetni ljudje delajo še toliko krivice, Cerkev jih mora obsojati in neprestano pred vsem svetom z dejanji oznanjati, da je nadnaravna in nadnarodna ustanova, ki ljudem ne jemlje naravnih božjih darov, ko jim prinaša nadnaravne. Ta resnica je zelo preprosta in vendar moramo reči, da bi bil pogled na versko življenje narodov marsikje drugačen, ako bi se vsaj ta v vsem obsegu, vedno in povsod vestno upoštevala.

(O odnošajih vernikov do narodnosti prihodnjč.)

vsi pričakovali veliki teden. (Vprav v postnem času je bil položaj v Nemčiji zelo kritičen). Trpela je strašno. Na Veliki petek sem jo videl parkrat. — Pogled je bil strašen. Nikdar v svojem življenju še nisem videl človeka, ki bi se tako pristrčno boril v strašnih bolečinah in trpljenju. Medtem ji je srce zastalo tako hudo, da ni smel nihče več k njej. Okrog dva tisoč Nemcev in ravno toliko Amerikancev je stalo pred hišo, da bi videli Terezijo Neumann. In čeprav se je brala na teh obrazih najprej le radovednost, senzacija, so bili pozneje vsi obrazi spremenjeni v začudenju, ganotju in globoki veri. In le nekateri so pozabili iti v nasproti stoječo cerkev, da se porazgovore z Gospodom Bogom. — Trpinka izgubi pri vsakem trpljenju Velikega petka deset do dvajset funtov na teži. Pa ta teža se povrne od tretje ure Velikega petka do vstajenja na velikonočno nedeljo zjutraj. — Jaz sem smel sodožiti veti vstajenje najprej v zamaknjenju, nato po pripovedovanju. Vedno je opo-

sovala lepoto Jezusovo, kako je blestel na obrazu, rokah in nogah, ko se je dvignil iz zaprtega groba. Pri tem govori tudi o tančicah, v katere je bil zavil Jezus, ki so ležale v kotu groba. Tančico, s katero je bila ovita njegova glava, je vzela Mati božja pod pazduho. ...

Terezija Neumann je potrpežljiva, od Boga poklicana trpinka, da dela spravo za toliko zla in hudega, ki so ga zagrešili ljudje in ga povzročajo še danes. Ona je pravi dar božji za naše dni, toda mi moramo to darilo ceniti in zahvaljevati Boga zanj, da je podaril našemu času to izredno osebo. Njen petdeseti rojstni dan je za svet znamenje, da Bog ne bo zavrnil našega časa kljub vsej zlobi.

Naj bo dodeljeno slavljenki še dolgo let vršiti spravo, katero ji je Bog dodelil za njen življenjski cilj. Verjetno mora trpeti Terezija prav posebno v spravo za grozovite zločine, ki so jih zagrešili nacisti nad svojim narodom, a še bolj nad toliko drugimi narodi.

Novice iz katoliškega sveta

Dva tisoč katoliških učiteljev

je zborovalo pretekli teden v Rimu. Govoril jim je tudi ministrski predsednik De Gasperi. Na koncu kongresa so bili učitelji sprejeti v posebni avdienci pri papežu. Katoliška učiteljska organizacija v Italiji, ki šteje 50 tisoč članov, je še najbolj nasprotna komunizmu. Učiteljski sindikat je skoro edini, v katerem imajo demokratijski večino. Komunistična in socialistična struja je skoro brezpomembna. Na kongresu so razpravljali o novi ljudski šoli. — Ob tej priliki izražamo svojo željo, da bi si tudi slovi. katoliški učitelji in učiteljice ustanovili lastno katol. organizacijo.

Bolniški romarski vlak v Loretu

Iz Loreta se je vrnil 4. romarski vlak iz Lombardije. S tem vlakom, ki je imel v vsakem oddelku zvočnik, s čigar pomočjo so romarji med vožnjo prisostvovali sv. maši, ki se je darovala v enem izmed oddelkov, je potovalo 750 romarjev s 450 bolniki, 21 duhovniki in več zdravnikov, 158 strežnikov in 98 nosač. Po vseh slovesnostih je bila zvečer procesija z baklami, med katero so romarji po zvočnikih poslušali govor sv. očeta. Slovesnost se je zaključila z blagoslovom. Pred odhodom pa je apostolski nuncij Borgonciní Duca posredil navzočim papeški blagoslov.

V Loreto so romali tudi bolniki iz Gorice in Vidma, ki so se vrnili te dni domov.

Rdeča diktatura v šolah na Ogrskem

je našla odmev v pastirskem pismu ogrskega primasa kardinala Mindszentija, ki je sedaj ob začetku šolskega leta napisal pastirsko pismo, katero so prebrali v vseh cerkvah na Ogrskem. V pismu poudarja kardinal, da so komunisti podžvalili šole zato, da bi otrokom laže vtepal v glavo svoje brezbožne nauke. »Vsled tega«, pravi nadškof, »smo tudi prepovedali redovnikom vstop v šole, ker nismo mogli dopustiti, da bi redovne osebe pomagale pri širjenju komunističnih zmot. Končno poziva kardinal starše, naj bodo oni sami vzgojitelji svojih otrok in naj jih vpišejo tudi v katoliške organizacije.

V New Yorku

so 12. septembra vpričo kardinala Spellmana in njunorškega župana slovesno blagoslovili novo katoliško moško visoko šolo, ki bo nosila ime zagrebškega nadškofa Stepinca.

„Prestolnica molitve“

To ime so dali Lurdu, ker se tam neprestano zbirajo nešteti romarji iz vsega sveta in tako goreče molijo kakor morda le še v Fatimi. V tej prestolnici bi morali zborovati ZN in se pred sejanji v dolgi molitvi priporočati Sedežu modrosti, pa bi morda ohranili svetovni mir in vrnili narodom tudi normalne gospodarske razmere. Ker pa visoki politiki in diplomati navadno le malo ali

nič ne molijo, naj pa zanje molijo po božni verniki vsega sveta, da bi jih Bog razsvetlil in bi našli način, kako zlega duha vreči iz svoje srede in svet rešiti sedanje obsedenosti in splošnega razdejavanja.

Na Madžarskem

je kardinal primas prepovedal vsako zvonjenje po katoliških cerkvah cele države, dokler krščanstvo ne premaga modernega poganstva. Tudi protestantske cerkve so se pridružile temu molčečemu protestu proti zatiranju krščanstva.

Kravčenko o „verski svobodi v Rusiji“

Velik odjek je izzval v vsem svetu knjiga Viktorja A. Kravčenka: »Izbral sem si svobodo«, v kateri je razkrinal strašno resnico o dejanskem položaju v komunistični Rusiji. Viktor Kravčenko je zavzemal v Rusiji kot inženir visoke položaje: bil je ravnatelj raznih sovjetskih tvornic, načelnik tehničnega oddelka vojne industrije pri Sovnarkomu (Sovjet ljudskih komisarjev ZSSR), in končno so ga poslali v Washington kot tehničnega izvedenca sovjetskega gospodarskega odposlanstva, ki naj bi organiziralo pošiljateljne vojnega materiala v Rusijo na podlagi zakona o nakupu in najemu. Kravčenko je v aprilu l. 1944. zapustil ta svoj položaj ter pričel odkrit boj proti sovjetskemu režimu v Rusiji.

V knjigi »Izbral sem si svobodo« je pokazal tudi resnično ozadje Stalinove burke »verske svobode« v Rusiji. Kot znano je Stalin l. 1943. dovolil pravoslavni cerkvi gotove svobode, dal odpreti nekaj cerkva, otvoriti bogoslovje, vršiti verske obrede. Zapadni svet je vpil o ponovni verski svobodi v Rusiji, o preokrenitvi komunizma k priznavanju duhovnih vrednot, sploh o postopnem razvoju brezbožnega materializma v konfesionalen sistem, s katerim bo tudi Cerkev lahko izhajala.

Viktor Kravčenko piše o tej zadevi: »Najbolj ponižujoče popuščanje, ki ga je zahtevala vojna, je bilo ono v korist vere. Pooblastili so duhovščino, da je objavila knjigo: »Resnica o položaju vere v Rusiji«, v kateri so sporočili svojo spravo s sovjetskim režimom. Le malo nas je bilo, ki bi pripisovali kako važnost tej potezi, a vedeli smo, da bo to izzvalo velik odjek v inozemstvu. Da bi se pa ni ne mudili pri tej neljubi zadevi, je sklical Mironov (načelnik Sveta ljudskih komisarjev ZSSR) v svoj urad aktiviste partije. Spregovoril je: »Tovariši, prisiljeni smo bili priznati nekatere koncesije verujočim: Rdeča Armija šteje veliko število vojakov, ki izhajajo iz zaostalih vasi, kjer je verska zavest še močna. Dalje, sovražnik se poslužuje v svoji propagandi proti nam orožja naših protiverskih načel; poboljšanje naših odnosov s pravoslavno cerkvijo mu bo izrgalo to orožje. Jako važno je pa tudi naslednje dejstvo: naše armade bodo v kratkem vkorakale v slovanske dežele, ki niso še bile deležne komunistične vzgoje. Le kako nam bo mogel služiti Panslaviistični odbor v Moskvi, ako ohranimo nespremenjeno naše zadržanje do Cerkve? Naša nova verska politika pa nam bo pomagala, da učinkovito potolčemo protisovjetsko propagando rimske ter protestantske cerkve ter ostalih verskih ločin. Nikar torej ne podcenjujmo modrosti te poteze naše partije! Ta zadeva naj se motri z viška in širokopotezno. V tej uri imamo možnost, da privabimo k Rusiji pravoslavne cerkve ostalih dežel in da naredimo iz Moskve tretji Rim. Ne pozablajmo tega!«

»Toda, tovariši Mironov«, je rekel nekdo izmed nas, »nevarno je, da se bo mlajši rod okužil z verskimi predsodki!«

»Naj vas to ne skrbi!« se je nasmejal Mironov. »Kako naj živi vera v Rusiji? Partija drži trdo v rokah vse: tisk, radio, šole, literaturo, vso vzgojo. Vsakdo ve, da mladenič, ki ohrani verska čustva, ne more dobiti nikakega poselitve. Če ni naš, ni zanj mesta ne na političnem ne na kulturnem poprišču. In tako mi zmagujemo. Pomnite, da je cerkev ločena od države in da so šole v državnih rokah. Komsomolci, vidite, imajo večji vpliv ko duhovniki. Mislite li, da smo mi tako bedasti, da bi pustili duhovnikom mladi rod? Gre le za novo zvižajo, ki naj nam nudi začasnih taktičnih koristi v notranjosti države in v inozemstvu. Ko pa razpravljamo z maso o tej zadevi, prikazujemo jo kot iskreno in trajno. Samo manj brihtni partijci ne vidijo, kako velikopotezna je igra. Bodite torej jako previdni, ko razpravljate o naši novi verski politiki.«

Ena prav resna o plačah

Pri nas v Italiji so vžgali nove nemire med državnimi uslužbenci za povišanje plač. Pa izvem iz pojasnih državnega tajnika, da imajo državni uradniki v Rimu z družinami treh oseb mesečne plače: 87.730, 46.875, sluge 36.080 in 34.480. — L. — po razredih od višjega do nižjih. — Nismo nevoščljivi nikomur, a damo le prav državnemu podtajniku, ko je izjavil, da državni uradniki gotovo ne umirajo od lakote. 365 milijard znašajo njih plače in zdaj zahtevajo doklad še za 150 milijard.

Kaj naj rečejo pri tem ubogi upokojenci ali celo brezposelní? Saj je zelo veliko ljudi v Italiji, ki si ne morejo privoščiti niti kilograma oranž, ko so najbolj poceni, in ki mesa sploh ne poznajo več in se le s težavo prerivajo od l. do 30. vsak mesec z 10 tisočaki ali še manj; ob njih pa hrumijo družine z najmanjšo plačo mesečnih 34 tisočakov, da hočejo še doklade, četudi državi s tem preti inflacija, z njo razvrednotenje lire in splošno uboštvo.

Pri splošni draginji je eno samo zdravilo, ki lahko državo in državljane reši: skromnost, omejitev na najpotrebnejše potrebščine in pridno ter vestno poklicno delo. Obleka po najnovejši modi, uživanje vseh poslastic, ki jih ponujajo po izložbah, obisk vseh mogočih zabav in kinov itd. pač v teh časih ne sme biti merilo, po katerem naj se urejujejo plače delavcev vseh kategorij.

Ljudje se zelo radi ponašajo s patriotizmom. Vsi bi radi bili v tem pogledu na prvem mestu. Nedvomen dokaz resničnega patriotizma bi dali tisti, ki bi na podlagi števil o državnih dohodkih in izdatkih izračunali, koliko sme porabiti vsak državljan, da se državno gospodarstvo zopet dvigne, — in bi se nato odpovedali vsemu, kar čez to mero zasluži — ali bi toliko več davka plačevali.

Dokler bodo pa vsi imeli državo le za molzno kravo in bi radi lepo živeli na račun najubožnejših, je govorjenje o patriotizmu prazna fraza. Požrešni sebičnejši, ne očeščujete s frazami besede patriotizem!

50 - LETNICA TEREZIJE NEUMANN

(»Hochwacht«, 29. 5. 1948)

Tekom vojne nam je marsikdo izginil iz oči, katerega smo sicer vedno radi videli in cenili. So bile pač vojne razmere. Tako se je zgodilo tudi z vidki njo iz Konnersreutha Terezijo Neumann.

Le tu pa tam smo kaj malega slišali o njej.

Zdaj pa je prišla vest, da je »Rezka iz Rovt« ali, kakor ji pravijo Bavarci, »Resl aus Konnersreuth« izpolnila 9. aprila svoje petdeseto leto.

Skoro do svojega tridesetega leta ni bila Terezija iz Konnersreutha nič drugega kot skromna, preprosta, nepoznana kmečka hči, ki je izpolnjevala v pokorščini do svojih staršev dolžnosti svojega vsakdanjega poklica malo bolj zvesto kot marsikatera njenih sester na zemlji.

Sele ko je izpolnila Terezija 28. leto in prebolela večletno, težko bolezen, od katere je čudežno ozdravela, ji je podaril Bog nadnaravna videnja in ob petkih Kristusovo trpljenje, ki ji je odslej povzročalo toliko bolečin.

Cerkev je gledala na te pojave ne- verno, zlasti ko so želeli bavarski škofje, naj bi Terezija šla v posebno bolnico, da bi jo natančno preiskali in opazovali, a je njen oče to željo odklonil in ni hotel dati svoje hčere kritičnim preizkuševalnim očem zdravnikov in bolniških sester.

To je bilo leta 1932., predno je nasilni in blazni Hitler pograbil vajeti, da bi

vodil nemški narod.

Poleg ran, ki jih je Terezija prejela, je prišlo še to, ni uživala od Božiča 1922 nobene trde hrane in od septembra 1929 pa sploh nobene jedi več.

Zato ni čudo, da so se pojavili v tistih letih brežštevni popis o dogodkih v Konnersreuthu in da so si bili razni duhovi resno v laseh. Eni so verjeli, drugi so se smejali, ljudstvo pa je malo ob petkih v Konnersreuth, da bi moglo videti, kako očitno doživlja Terezija Kristusovo trpljenje na križu.

Zdaj je torej izpolnila Terezija svoje petdeseto leto in vse se dogaja z njo kot v tistih dneh, ko je prvič potila kri in sodoživljala tudi Kristusovo umiranje.

Eno je pa postalo drugačno. Danes ni več mnogo katoličanov, ki bi dvomili nad resnostjo teh dogodkov, čeprav Cerkev ni zavzela svojega končnega stališča. Tega navadno tudi ne stori za živih dni tako izredno obdarovanih ljudi. Ima pač svoje razloge. In prav je tako.

V teh dneh je poslal neki očividec poročilo, v katerem opisuje svoj obisk, ki ga je napravil pri Tereziji zadnji veliki petek 26. marca 1948. Takole piše očividec:

»Zvedel sem tam, da še nikdar v dvajsetih letih ni Terezija toliko trpela, kot letošnji postni čas. Bolezen se je vrstila za boleznijo in s težkim srcem so

